

פרוטוקול מס' 314

מישיבת ועדת העבודה
מיום ה', י"ג באייר תשל"ו - 13.5.1976, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל - אלמוזלינו - היו"ר
פ. גרופר
ה. זיידל

מוזמנים:

י. ברק - משרד העבודה
י. כפלאווי - משרד העבודה
א. גלס - משרד המשפטים
י. חנוך - משרד התחבורה
ז. פריד - אגף ספנות ונמלים
י. מינץ - משרד התחבורה

רשמה:

א. עצמון

סדר היום: (1) חוק הספנות (ימאים) (תיקון מס' 2) תשל"ו-1976
(2) חוק דמי מחלה, תשל"ו - 1976.

1584

(יג' אב' 17.5.76 ביום)

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ש. ארבלי:

חוק הספנות (ימאים) (תיקון מס' 2) תשל"ו - 1976

דנו כבר בהצעת החוק והוועדה הציעה הצעות ובקשנו נוסח בלבן. היום נקרא ונראה מה הובא לנו.

א. גלס:

סעיף 163א: היו למנהל ראיות לכאורה למעשה או למחדל של ימאי שהם עבירות משמעת לפי חוק

זה, ולדעתו הם עלולים לערער את המשמעת בכלי השיט או יש בהם סכנה ממשית לבטיחות כלי השיט או לאנשים בו, רשאי הוא להשעותו מתפקיד מסוים בכלי שיט, או משירות בכלי שיט או בסוג מסויים של הפלגות, לתקופה שלא תעלה על ששים יום.

פה היתה השגה של חברות הספנות. הם רצו ערר והוועדה אמרה לא.

היו"ר ש. ארבלי:

הוחלט: לאשר את הסעיף.

א. גלס:

סעיף 163ב: (א) אב בית הדין רשאי, על פי בקשת המושעה או התובע, לבטל השעיה לפי סימן זה, לשנות את תנאיה, לקצר את תקופתה או להאריכה למועד שלא אחרי תום תקופת הערעור על החלטת בית הדין בתובענה על העבירה, ולמקרה שיוגש ערעור - אחרי המועד לגמר הליכי הערעור; הוראה זו אינה גורעת מסמכותו של המנהל לבטל השעיה, לקצר את תקופתה או להגביל את תחולתה.

פה היתה הצעה של חה"כ דיציאן.

היו"ר ש. ארבלי:

לכן הוספנו את סעיף (ב) שאומר: על החלטת אב בית הדין לפי סימן זה יחול סעיף 171, כאילו היתה החלטת בית הדין.

י. חנוך:

כלומר, שפה ניתנת האפשרות לשניהם לערער על החלטת בית הדין. כלומר, דינה כדין החלטת בית הדין שעליה ניתן לערער בפני בית משפט לימאים.

היו"ר ש. ארבלי:

הוחלט: לאשר את הסעיף.

א. גלס:

סעיף 163ג: הושעה ימאי לפי סימן זה לפני שהוגשה לבית הדין תובענה על העבירה, ולא הוגשה התובענה תוך ששים יום מתחילת ההשעיה, בטלה ההשעיה.

הוחלט: לאשר את הסעיף.

היו"ר ש. ארבלי:

א. גלס:

סעיף 163ד:

(א) הושעה אדם לפי סימן זה בשל מעשה או מחדל פלוני, על סמך תלונה של בעל כלי שיט או קברניטו או בדרך אחרת מטעם בעל כלי השיט, וזוכה בבית הדין מהעבירות שבאותו מעשה או מחדל, רשאי בית הדין, אם ראה שהתלונה הוגשה בקלות ראש או ללא יסוד, לחייב את בעל כלי השיט או הקברניט או שניהם כאחד, לשלם לנדון סכום שלא יעלה על שכר העבודה שהיה משתלם לו בעד עבודתו בכלי השיט לולא הושעה, בצירוף ריבית בשיעור שלא יעלה על הקבוע לענין חוק פסיקת ריבית חשכ"א-1961, החל מהמועד שבו היה מגיע אותו שכר ועד לתשלומו בפועל.

(ב) לא ישתמש בית הדין בסמכות לפי סעיף

זה אלא לפי בקשת הימאי ולאחר שנתן לנוגעים בדבר הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם.

זה הנוסח שהיה בכחול. עכשיו יש נוסח

אחר לסעיפים האלה והם: אחרי סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:

(1) בתקופת ההשעיה רשאי בית הדין לחייב

את בעל כלי השיט לשלם לימאי על חשבון התשלום שייפסק לו לפי סעיף קטן (א) עד מתצית השכר שהיה משתלם לו לולא הושעה, אך לא מעבר לתקופה שנקבעה לשירותו של הימאי בחוזה השירות; הוראה זו אינה גורעת מהוראות ההסכם הקיבוצי החלות על העסקת הימאי.

(2) היו לימאי בתקופת ההשעיה שבה הוא

זכאי לתשלום לפי פיסקה (1) הכנסות מעבודה או מעסק, ינוכו הכנסות אלה מאותו תשלום, על אף האמור בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958.

רצינו את התיקון בהתאם למקובל בשירות המדינה.

ה. זיידל:

א. גלס:

בשירות המדינה המצב הוא כך: תשלום מחצית המשכורת נחשב ככלל, אבל ניתן לבטל אותה, להגדילה או להקטינה. דבר שני - מהשכר הזה מנכים את ההכנסות מעבודת חוץ.

אני אמרתי - וחוזר על זה שוב - שהשוני הוא שהרשות המשעה והרשות המשלמת היא אותה הרשות שירות המדינה. כאן ההבדל, נניח, שהתלונה נגד הימאי באה ממדינת חוץ כמו שהימאי עסק בהברחה במימדים גדולים ואין זה מענינו של בעל כלי השיט - אני בגלל זה לא הייתי משעה אותו. אז אומר המפקח מדובר פה במדינה ידידותית ואיננו רוצים להסתבך איתה לכן מבקשים להשעות אותו. אמנם המקרים האלה לא יהיו שכיחים אבל יהיו מקרים שבהם יהיה קונפליקט בין המעביד לבין הרשות המשעה.

יש כבר קונפליקט כזה.

ז. פריד:

א. גלס:

לכן לפי דעתי אם חושבים על העניין של תשלום מחצית המשכורת אין ללכת בעניין הזה בצורה עיוורת ויש לראות מה זה אומר. אני מפנה את השומת לבכם לסיפא של פיסקה (1) שאומרת: הוראה זו אינה גורעת מהוראות ההסכם הקיבוצי החלות על העסקת הימאי. כלומר, ההסכם הקיבוצי, לכל הדיעות, כבר קובע, כפי שנמסר לי ע"י חברי לגבי ימאים מאורגנים זה המצב היום.

כלומר, ההוראה הזאת נהפכת במובן זה לשולית לגבי אותם ימאים שעליהם לא יכול

א. גלס:

צו הרחבה.

אין כמעט.

ז. פריד:

ההוראה הזאת נהפכת לשולית פרט למקרה אחד. נניח שיווצר מצב דמיוני שיום אחד יהיה איגוד ימאים חלש ואיגוד כלי השיט מאד חזק - אז המצב יהיה אחרת.

א. גלס:

היו"ר ש. ארבלי: בסעיף (1) של החלופה כתוב: בתקופת ההשעיה רשאי בית הדין לחייב את בעל כלי השיט לשלם לימאי... כלומר, אם משעים אדם לא אוטומטית משלמים לו 50% אלא בית הדין צריך להתליט על כך.

שנית - קיימת חובה לגבי בעל כלי השיט. את המדינה אנחנו משחררים. שלישית - בענין של הוראות הסכם קיבוצי - האם מה שמוצע ברישה של הסעיף תואם את מה שאמור היום בהסכם הקיבוצי או שזה שונה?

אנחנו לא נקבל חוק כאשר יש הבדל בין מה שאמור בהסכם קיבוצי לבין מה שנאמר בחוק. למדנו במשך כל השנים של החקיקה שמה שעושים במסגרת האיגוד הקיבוצי מאמצים את זה במסגרת חקיקה. לא יתכן שבהסכם קיבוצי יהיה אחרת ממה שכתוב בחוק. אם זה תואם - בסדר.

יש נקודה אחת שההסכם הקיבוצי לא יכול לראות מראש את תחילת תוקפו של החוק

א. גלס:

הזה.

היו"ר ש. ארבלי: בהסכם הקיבוצי כתוב שמשלמים לו 50% משכרו. אחם באים להוסיף כאן את ענין בית הדין שהוא יקבע זאת. אנחנו מעונינים שאם הוא מושעה באופן אוטומטי הוא יקבל 50% משכרו עד לפסק הדין. אם בפסק הדין יצא שהוא חייב הוא יצטרך להחזיר את הכספים. מכיון שכאן כתוב רשאי בית הדין לפסוק הוא יכול לפסוק גם פחות מ-50%.

אם בהסכם הקיבוצי כתוב שמשלמים לו יותר אז הסעיף הזה לא בא לגרוע מכך.

ה. זיידל:

הרישה של הסעיף היא יותר גרועה מאשר בהסכם הקיבוצי.

היו"ר ש. ארבלי:

י. חנוך: אני רוצה להדגיש שבחוק שירות המדינה שם המדינה היא שמשעה והיא שמשלמת. נניח שהאיגוד שלו הוא המתלונן, בהתאם להוראות החוק, בכל מקרה שהאיגוד מתלונן יצטרך המעביד לשלם. זה קצת לא הוגן כלפי המעביד. לכן אנו כותבים שלבית הדין תהיה הסמכות לשקול במקרה כזה.

על ענין ההשעיה אנחנו קבענו שהסמכות היא בידי המפקח ואב בית הדין יכול

היו"ר ש. ארבלי:

לבטל את ההשעיה - על זה איננו מדברים. אבל אם הוא הושעה אתה אינך יכול בתקופת ההשעיה לגביי החלטות להכניס את בית הדין.

א. גלס:

לגבי עובדי מדינה, עקרונית, משלמים 50% אבל מיד אפשר לפנות לאינסטנציה מעין משפטית שיכולה להקטין או להגדיל. יש דבר שני שהוא לפי הסכם קיבוצי.

לגבי עובד מדינה כאשר משעים אותו הוא

מקבל בתקופת ההשעיה חצי ובסוף ההליכים בית הדין מחליט מה גורלו של השכר שלו בתקופת ההשעיה. יש חילוקי דיעות צוותי בית הדין אם המחצית הזאת משוריינת או שיכולים לנכות אותה מזכויות הפרישה שלו. חלק מצוותי בית הדין בדיעה שהסכום הזה, כביכול, משוריין ויש גירסה אחרת שאומרת שהתשלום של מחצית השכר הוא תשלום זמני ובית הדין לבסוף יחליט אם מגיע לו או לא. אם תרצו בכך ניתן לאמץ את המתכונת הזאת שמגיע חצי אלא ששני הצדדים יכולים לפנות לאב בית הדין שיגדיל או יקטין את הסכום ובסופו של דבר בית הדין יחליט בפסק-הדין. כלומר, כל ההחלטות של אב בית הדין הן זמניות כדי למנוע חרפת רעב.

היו"ר ש. ארבלי:

השאלה היא אם אב בית הדין צריך לקבוע עוד לפני שיודעים מה יהיה גורלו של אותו אדם. אולי צריך לעשות את זה בסוף ההליכים כמו שקיים אצל עובדי המדינה. קודם כל נותנים לו 50% לאחר מכן כל צד יכול לבקש להגדיל או להקטין ובסופו של דבר בית הדין יחליט בענין זה. בהסכם הקיבוצי אין ענין של אב בית הדין. ההסכם הקיבוצי אומר אם משעים אותו יש לשלם לו 50% בתקופת ההשעיה.

א. גלס:

אם ההסכם הקיבוצי קובע הסדר אז ההסכם הקיבוצי הוא הקובע.

ה. זיידל:

זה לא נאמר.

א. גלס:

כתוב: הוראה זו אינה גורעת מהוראות ההסכם הקיבוצי החלות על העסקת הימאי.

היו"ר ש. ארבלי:

יש אפשרות אחרת שלא נשאיר את הברירה לאב בית הדין אלא נגיד הושעה יקבל 50% עד לגמר ההליכים המשפטיים. אם יוחלט שהוא זכאי יש להשלים לו אם חייב הוא צריך להחזיר.

פ. גרופר:

איפוא בהסכם הקיבוצי כתוב בסוף ההליכים?

א. גלס:

ההסכם הקיבוצי יכול לקבוע שהדבר הזה יבוא לבוררות.

היו"ר ש. ארבלי:

אינני רוצה לסבך את אב בית הדין בענין הזה. אם הוא הושעה יקבל 50%. יצא זכאי ישלימו לו את השכר, לא יצא זכאי, יחזיר את הסכום.

י. חנוך:

יש להבחין בין הסכם של קצינים לבין הסכם של דירוגים. דירוגים אפשר לפטר,

כלומר, אין בכלל השעיה.

היו"ר ש. ארבלי:

בסדר שיפטרו. לכן משאירים את ההסכם הקיבוצי, לא גורעים ממנו ולא משנים

אותו.

ה. זיידל:

אני מסכים להצעת היושבת-ראש.

היו"ר ש. ארבלי:

בנוגע לסעיף (2) שמדבר על ניכויים - יש לאפשר לו לעבוד בשכר עד לאותו שכר שהיה מקבל לולא הושעה ולא לנכות לו הכנסות מעבודה עד לאותו סכום.

ה. זיידל:

לגבי עסק - את זה הייתי מציע למחוק.

י. מינץ:

ההוראה הזאת מבוססת על מה שקיים לגבי עובדי המדינה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מסכימה שישאר עסק.

י. מינץ:

מדובר פה על הכנסות שיש לימאי מעסק שלו ולא מהכנסות אשתו. כלומר, הכנסות מעבודה או מעסק.

היו"ר ש. ארבלי:

שיוכל להשלים את השכר עד להכנסתו שהיתה לפני שהושעה.

א. גלס:

אני מציע את הנוסח הבא:-

בתקופת ההשעיה ישלם בעל כלי השיט זמנית לימאי המושעה את מחצית השכר שהיה משלם לו לולא הושעה אך לא מעבר לתקופה שנקבעה לשירותו של הימאי בחוזה השירות וזאת על-חשבון התשלום יפסוק בית הדין לפי סעיף קטן (א).

(ב) אב בית הדין רשאי עפ"י בקשת ימאי

או בעל כלי שיט להגדיל את התשלום זמנית עד למלוא השכר האמור בפסקה (1) להקטינו או לבטלו.

היו"ר ש. ארבלי:

את העניין הזה של אב בית הדין אני מבקשת להוציא. אני מציעה לתת 50% בתקופת ההשעיה ובסוף ההליכים המשפטיים יוחלט אם להשלים לו או שהוא צריך להחזיר את הסכומים.

א. גלס:

ברוב המקרים אי אפשר יהיה לגבות את הכסף.

ה. זיידל:

לפי הנוסח שלך האם אין סכנה שבכל מקרה שני הצדדים יפנו, הימאי יבקש להגדיל והמעביד יבקש להקטין. אם אתה מסתמך על התקשי"ר, מחוך נסיון, אינני מכיר מקרה שפנו להקטין או להגדיל. לכן לא כדאי להכניס את הסעיף הזה כי זה נותן פתח למשפטים לאין סוף.

א. גלס:

לי ידוע על מקרה אחד שכן פנו וכן ביקשו להגדיל.

ז. פריד:

אני חושב שיותר פשוט שזה יהיה מוגדר ללא התפתחויות נוספות של משפטים.

ה. זיידל:

המעביד אף פעם לא יפנה לבטל אבל הימאי תמיד יבקש.

א. גלס:

פסקה (2) נמחקת ובמקומה יבוא כך:
היו לימאי בתקופת ההשעייה שבה הוא זכאי לתשלום, הכנסות מעבודה או מעסק, העולות על מלוא השכר כאמור בפסקה (1) ינוכה העודף מאותו תשלום על אף האמור בחוק הגנת השכר.

בחוק הגנת השכר ישנה הוראה שבין השאר היחה מכוונת להגן על העובד נגד כל מיני הורדות של ועדי עובדים, מה מותר לנכות מן השכר ואם הדבר לא ייעשה בהתאם לכך אז המעביד אחראי לזה. יתכן שאילו הדבר הזה היה במסגרת של בתי משפט רגילים אז הדבר הזה היה מיותר. מכיון שאני יודע שבית הדין לעבודה מפרש כל ספק אפילו הקטן שיכול להיות לטובת העובד לכן יש לשריין את העניין הזה.

ה. זיידל:

מה אומר התקשי"ר?

א. גלס:

בחוק שירות המדינה כתוב הדבר במפורש. שוב אני רוצה לומר שהתקשי"ר הוא משנת 1963, לפני שהתחילו בתי הדין לעבודה לפעול. בינתיים יש נטייה לפרשנות מסויימת.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה להוציא את המלים: על אף האמור בחוק הגנת השכר.

י. מינץ:

מדוע לא לכתוב דבר ברור אם זו הכוונה?

ה. זיידל:

אם מכניסים את הסעיף הזה הוא יעמוד בסתירה כי כתוב סכום שחובה לנכותו עפ"י חיקוק.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה לא להכניס את המלים האלה ואם ניתקל בעניין נתקן את זה, הסיכון הוא לא גדול.

בזה גמרנו את הסעיפים ומבקשים ממך גלס להכין לנו את הטיוטא המדויקת כדי שנוכל להניח אותה על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית.

חוק דמי מחלה, תשל"ו - 1976

גמרנו את החוק הזה גם בקריאה שניה. ישנם מספר סעיפים שלגביהם הערנו הערות ובקשנו להכין לנו נוסח חדש.

י. ברק:

בסעיף 1 בהגדרה "מחלה" ניסינו לעשות כל מיני חרגילים על-מנת להגיד שזה לא כולל שמירת הריון מבלי להגיד את המילים האלה ולא הצלחנו, לצערי הרב. גם בתקנון של מבטחים כך זה מנוסח כתוב במפורש היחה אבחנת המחלה שמירת הריון לא תהיה החברה זכאית לתשלום דמי מחלה ממבטחים.

ה. זיידל:

אם הקרן עשתה עיוות אז גם אנחנו מוכרחים להכניס אותו?

היו"ר ש. ארבלי:

אינני רוצה, דרך אגב, בעניין של הגדרת "מחלה" לקבוע את העניין של שמירת הריון. לגבי זה יש ויכוחים גדולים ואינני רוצה לקבוע עכשיו, דרך חסדך הזה, ששמירת הריון זה לא מחלה.

מה הנימוקים שנקבעו ששמירת הריון לא נחשבת כמחלה?

ה. זיידל:

השאלה הזאת נשאלה גם בשירות המדינה והבעיה שזה לא איזה שהוא ליקוי פיזי שמונע עבודה אלא אשה מעונינת לשמור על ההריון כי יש לה ענין בזה.

י. ברק:

נקח לדוגמה אשה ששני ההריונות הקודמים שלה נגמרו בהפלה ובהריון השלישי אומר לה הרופא אם את רוצה ללדת עליך לשכב 6 חודשים במטה - האם בזה מדובר?

א. גלס:

אני חושב שזה מקרה רפואי.

ה. זיידל:

זה לא מחלה אלא מצב רפואי מסויים שהאשה מעונינת בו והמקובל הוא שזה לא נחשב כמחלה שהיא צריכה לקבל חשלום עבור זה.

י. ברק:

החלטנו לא לכתוב את המילה שמירת הריון בכלל.

היו"ר ש. ארבלי:

הופיעו כאן נציגי המעסיקים והם העלו את הנקודה הזאת. היה קובצנזנס בוועדה

י. ברק:

לגבי הנקודה הזאת.

אני לא יודע על דבר כזה.

ה. זיידל:

העקרון היה שזה לא יכלל ונתבקשנו למצוא נוסח בלי להזכיר את המילים האלה שמירת

י. ברק:

הריון.

אני לא רוצה דרך ההגדרה הזאת לקבוע מסמרות בענין.

היו"ר ש. ארבלי:

העקרון שהוועדה קיבלה הוא שהחוק הזה לא יוכל לתת תנאים יותר טובים מאשר

י. ברק:

מבטחים.

אף פעם לא קבענו את זה.

ה. זיידל:

ברגע שלא כותבים במפורש התוצאה היא שנותנים יותר מאשר בקרנות.

י. ברק:

אנחנו סכמנו שלא מזכירים את הענין של שמירת הריון. המעביד יכול להגיד גם יש ויכוח רציני בענין הזה ואני דרך הגדרה בחוק אבוא לקבוע דבר עקרוני?

היו"ר ש. ארבלי:

איך הנוהג לגבי עובד מדינה?

ה. זיידל:

עד כמה שידוע לי לא משלמים בעד שמירת הריון.

י. ברק:

א. גלס:

האם אתם רוצים לתת יותר ממה שנותנים במבטחים או שאתם אומרים אנחנו לא רוצים לתת את הדבר הזה אבל תמצאו לנו נוסח מתאים.

היו"ר ש. ארבלי:

אני רוצה שהמצב יישאר כפי שהוא.

ה. זיידל:

אני בעד זה שמקרה כמו שהזכרת קודם שהרופא אומר לאשה לאחר שפעמיים נכשלת את מוכרחה לשכב ורק בשמירת הריון את יכולה להציל את הילד - במקרה כזה היא עומדת בפני ברירה לוותר על הכל. לפי דעתי, במקרה כזה, בית הדין לעבודה היה פוסק לחיוב.

אבל אני מקבל את מה שאומרת היושבת-ראש היות וזו סוגיה קשה ולא יודעים אם דמי מחלה יכסו מקרים כאלה.

א. גלס:

אם לא ייזכר העניין הזה אין ספק שחייבים לפי הנוסח הזה לשלם.

ה. זיידל:

לא מדובר פה על אלפי מקרים כפי שזה קיים לגבי מחלה רגילה אלא מדובר בשמירת

הריון.

י. ברק:

יצא מצב שאשה שעובדת במסגרת ההסתדרות לא מקבלת תשלום עבור שמירת הריון ואשה שעובדת במקום בלתי מאורגן כן תקבל עבור זה.

ה. זיידל:

לכן היושבת-ראש מציעה לא להכניס את המילים האלה.

י. ברק:

אם לא מכניסים את המילים התוצאה היא שאשה כזאת תקבל יותר מאשר במקום מאורגן.

היו"ר ש. ארבלי:

השאלה היא עקרונית ממדרגה ראשונה. היא נמצאת בויכוח בין ציבורים שונים. יש מי שסבור שזו מחלה וצריך לזכות בתשלום מלא או חלקי כאילו זה מחלה. היתה ועדה שדנה בעניין הזה והגישה מסקנות לשר הבריאות. יש בהחלט מקרים מסוימים שצריך להכיר בזה כמחלה.

מאחר והנושא הזה נמצא בויכוח ויתכן שהוא ייגמר פעם ויהיה חוק מחייב. כל עוד זה לא קיים הקרנות קבעו מה שקבעו, שירות המדינה אין שהוא קבע, מקומות עבודה שאין שם הסכם קיבוצי נוהגים אין שהם נוהגים, אינני רוצה תוך כדי חקיקת חוק זה של דמי מחלה שהוא חל על אחוז קטן מאד של האוכלוסייה לבוא ולקבוע עקרון שהוא חשוב ממדרגה ראשונה ושהוא עדיין בויכוח בין כל הגורמים, כולל הגופים הממלכתיים.

אני רוצה להשאיר את המצב כפי שהוא.

באותם מקומות שאין הסכם קיבוצי ואוחז מעביד שלא יבטח את העובד במבטחים ינהג כפי שינהג, ירצה לשלם לא ירצה לא לשלם. האם בגלל כמה מעבידים שיצטרכו לשלם את זה אני אלך לקבוע עקרון שמתווכחים עליו במשך שנים? לכן הוסכם בוועדה שאנחנו לא כוללים את העניין של שמירת הריון.

הכנסנו את זה לפי ההצעה של הארגונים הכלכליים. אחרי שהם העירו את זה דנו

י. ברק:

בנושא.

אי אפשר לקבל תמיד כל הערה שמעירים.

היו"ר ש. ארבלי:

ישנן שתי החלטות סותרות: (1) שלא לקבוע בחוק זה יותר ממה שנותנות הקרנות. (2)

י. ברק:

שלא לאזכר את זה במפורש.

יש הרבה חוקים, דוקא בחוקי הפנסיה, שהמחוקק קובע הרבה יותר מאשר יש פנסיה

ה. זיידל:

בקרנות.

אם איננו כותבים כולל שמירת הריון אז המעביד לא ישלם. אותה עובדת תלך לבית הדין לעבודה ובית הדין יפסוק בענין.

היו"ר ש. ארבלי:

בתוספת לכל מה שהולך בארץ עם האישורים הרפואיים שמוציאים מקופות החולים, זה יהיה לדעתי עוד ענף נוסף לקבלת אישורים כדי לא לעבוד.

פ. גרופר:

בענין הזה אי אפשר לרמות.

היו"ר ש. ארבלי:

אם זה יהיה בחוק יהיו לנו הרבה צרות.

פ. גרופר:

איננו רוצים להזכיר שמירת הריון בכלל.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו רצינו לכתוב למעט שמירת הריון כי אחרת זה נכנס.

י. ברק:

בענין שמירת הריון לא יכולה להיות פה רמאות.

ה. זיידל:

אני מציעה שבהגדרה "מחלה" נמחק את הסיפה.

היו"ר ש. ארבלי:

אם בינתיים עד שזה יגיע לקריאה שניה ושלישית נצליח למצוא נוסח מתאים האם

י. ברק:

הוועדה תרשה לעשות זאת?

אנחנו מבקשים לראות את הנוסח קודם.

ה. זיידל:

הוחלט: בינתיים מאשרים את הסעיף במחיקת הסיפה שאינו שמירת הריון.

היו"ר ש. ארבלי:

י. ברק:

פה השינוי הוא ההגבלות שעשינו על קבלת דמי מחלה בימים הראשונים של המחלה.

סעיף 2:

עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה יהיה זכאי לקבל ממעבידו החל מהיום הרביעי להעדרו תשלום מלא. בעד הימים השני והשלישי להעדרו יקבל מחצית דמי המחלה. אולם שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין תשלום דמי מחלה בעד הימים, הראשון, השני והשלישי.

זה בא לאפשר, שאם יהיו שינויים בעתיד לגבי הימים הראשונים אז אפשר לעשות את

י. ברק:

זה בתקנות.

אמרנו גם שאם הוא חלה יותר מ-12 ימים אז הוא יקבל מהיום הראשון דמי מחלה.

היו"ר ש. ארבלי:

אמרנו אם זה יתעורר אז בתקנות נעשה את זה.

י. ברק:

לגבי סעיף קטן (ב) השינוי הוא רק לגבי פיסקה (5). כאשר טפלנו בעובד בשכר יומי היתה פיסקה שאמרה שזה לא כולל שבתות וחגים. התעוררה שאלה מה קורה אם העובד היומי שעובד בשבתות וחגים? פיסקה (5) פותרת את הבעיה הזאת. זה מחייב לקרוא את פיסקה (3) שאומרת: לגבי עובד בשכר שלא עבד עבודה מלאה אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה (להלן - עובד לסירוגין) - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו למעט ימי מנוחה שבועית וחגים, כפול היחס שבין הימים שעבד העובד ברבע השנה של העבודה המלאה ביותר שבשנים עשר החדשים שקדמו למחלה לבין ימי העבודה באותו רבע שנה.

(4) לגבי עובד לסירוגין שטרם עבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה תקופה של שלושה חדשים - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, למעט ימי מנוחה שבועית וחגים, כפול היחס שבין הממוצע השבועי של ימי עבודתו בתקופת עבודתו שקדמה למחלה לבין שש.

כלומר בסעיף (3) אומרים תהא תקופת המחלה לפי ימי עבודה מלאים שעבד ברבע השנה הטובים ביותר של השנה האחרונה. כי זה אדם שלא עבד מלא. כלומר מדובר באדם שלא עבד כרגיל - אם רוצים שהוא יקבל גם בעד שבתות וחגים אז במקום רבע שנה יבוא 30 ואז צריך לקבוע את היחס של 90.

ב- (4) מדובר באדם שלא עבד רבע שנה אלא רק חודשיים אז לוקחים ממוצע שבועי. הממוצע השבועי הוא לא 6 ימים כי אם לוקחים גם שבתות אז זה 7 ימים, בתנאי שהוא צבר זכאות מספקת.

מה עם עובד יומי מלא?

היו"ר ש. ארבלי:

זה בפיסקה (2).

י. ברק:

כאשר אומרים בפיסקה (3) שהוא יכול לבחור לו את החודשים הטובים ביותר זה אומר

היו"ר ש. ארבלי:

גם ההכנסה הגבוהה ביותר?

זה לא קשור בהכנסה. פיסקה (6) מחוקה. לגבי סעיף (ג) התעוררה שאלה בקשר למועד תשלום דמי המחלה. סכמנו ששר העבודה רשאי להתקין תקנות בדבר נוהלים הכרוכים בקבלת דמי מחלה, לרבות מסירת פרטים וראיות למעביד. אי אפשר לחייב מעביד לשלם דמי מחלה לפני שהוא קיבל את תעודת המחלה מהעובד. לכן הכנסנו בסוף סעיף (ג) את המילים: וכן בדבר מועד תשלום דמי המחלה. כלומר, הכוונה היא לעשות את זה כמה שיותר צמוד למועד תשלום השכר בתנאי שלפני זה הוא קיבל את הראיות על המחלה.

י. ברק:

י. ברק:

התעוררה בוועדה השאלה מה יקרה אם המעביד לא יציע לו עבודה מתאימה אחרת?

סעיף 3(א):

התנאי הוא ברישה - אם הוא הציע יהיה פטור. לא הציע לא יהיה פטור.

א. גלס:

נתבקשנו להגיד את זה במפורש. לגבי ההגדרה של האיגוד המקצועי - אין בחוק

י. ברק:

מה זה איגוד מקצועי.

יש מקומות שאין נציגות עובדים. נשאלת השאלה מי יפסוק בענין הזה?

היו"ר ש. ארבל:

נציגות עובדים זה דבר מעורפל.

י. ברק:

יכולים להיות מקרים שהעובדים בכלל לא מיוצגים ואין עם מי להתייעץ.

א. גלס:

אפשר לכתוב נציגות העובדים. אם יש במקום מה טוב. אם אין הוא רשאי ללכת למזכיר של האיגוד המקצועי במועצת הפועלים.

היו"ר ש. ארבל:

התייעצות עם האיגוד המקצועי לא מתאים כאן. השאלה היא איזה ביטוי רוצים לתת נציגות העובדים במקום העבודה, או נציגות עובדים באופן כללי?

י. ברק:

אני חושב שהאפשרות הזאת שהמעביד יכול להציע לו עבודה אחרת היא קלושה ביותר, באותם מקומות שהם כל כך קטנים ושאינן שם נציגות עובדים.

א. גלס:

השאלה שמטרידה האם נציגות העובדים במקום או נציגות עובדים באופן כללי?

י. ברק:

נציגות העובדים מספיק.

א. גלס:

אני מבקש את רשות הוועדה לשקול את הנוסח הזה. בנוגע לסעיף 3(ב) שמדבר על "עבודה מתאימה" פה הדגש הוא שאינה פוגעת במצב בריאותו. זאת אומרת זו צריכה להיות עבודה שמתיישבת עם תעודת המחלה שהוא קיבל.

י. ברק:

האם יש קשר בין ההגדרה פה של "עבודה מתאימה" לבין ההגדרה שישנה בביטוח

היו"ר ש. ארבל:

אבטלה?

זה פחות או יותר אותו הדבר.

י. ברק:

בחוק ביטוח אבטלה לגבי עבודה מתאימה יש הגבלה לגבי מספר הקילומטרים שעליו

היו"ר ש. ארבל:

לנסוע.

י. ברק: היא חופפת בעקרון. פה לפי דעתי זה די ברור שזה חייב להיות באותו מקום עבודה. אבל יכול להיות שלמעסיק יש סניפים בעיר.

היו"ר ש. ארבלי: אני סבורה שהחנאי צריך להיות באותו מקום עבודה.

י. ברק: אני מסכים שייאמר עבודה אחרת מלאה או חלקית באותו מקום עבודה. זו היתה גם הכוונה שלנו.

א. גלס: יכול להיות מקרה שלמעסיק יש סניפים אחד בדיזנגוף והשני בבן-יהודה, אמנם זה לא אותו מקום עבודה אבל במרחק קטן מאד.

י. ברק: הסעיף הזה הוא מאד חריג. תקדים כזה שהוועדה עושה אותו בעינים פקוחות רצוי לצמצם אותו.

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: לגבי (א) משרה מלאה או חלקית באותו מקום עבודה. בענין ההתייעצות עם האיגוד המקצועי או נציגות העובדים משאירים את זה פתוח ומר ברק יודיע לנו בהקשר לזה.

לגבי סעיף (ב) מוחקים את הסיפה ובלבד שאינה מחייבת שינוי במקום מגוריו.

י. ברק: לגבי סעיף 3 נשמט מאתנו ענין השכר. הוועדה החליטה לומר במפורש שהוא יקבל את אותו השכר שהוא קיבל, אפילו אם הוא עובד בעבודה חלקית. זה היה אחד התנאים שהוועדה עמדה עליו. אנחנו נכניס את זה בסעיף קטן (א).

סעיף 4: השינויים הם שינויים סגנוניים.

סעיף 5: הוספנו סעיף קטן (ב). התעוררה בוועדה שאלה מה לגבי עובד שעבד בקבלנות? - אנחנו מציעים את הנוסח הבא: לגבי עובד ששכרו משתלם לפי כמות התוצרת - יהיה שיעור דמי המחלה שבעים וחמישה אחוזים משכר העבודה שהיה העובד זכאי לקבל בתקופת זכאותו לדמי מחלה אילו המשיך לעבוד והפיק בכל אחד מהימים הכלולים בתקופה האמורה את כמות התוצרת הממוצעת ליום עבודה שהפיק בשלושת החודשים שקדמו למחלתו.

יש פה מצב כזה: ראשית כל הוא חלה כמה ימים ונעדר מהעבודה - אלה ימי מחלתו. השאלה מה הוא מקבל בעד הימים האלה? - אי אפשר לומר שהוא מקבל את אותו שכר אילו היה עובד כי אנחנו לא יודעים כמה היה מקבל כי כל יום הוא מקבל סכום איקס. אנחנו אומרים לפי מה שהפיק תפוקה ממוצעת במשך שלושה החודשים ליום אחד. כלומר, התפוקה היומית הממוצעת שלו. על כל יום מחלה יקבל את התפוקה הממוצעת היומית שלו לפי שלושה החודשים האחרונים שקדמו למחלה.

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: לאשר את סעיף 5(ב).

י. ברק:

בפיסקה (3) היה כתוב תוספת יוקר או מחייה. מחקנו את המלה "מחיה". אין שום

סעיף 6:

שינוי עד סעיף 9.

בסעיף 7 אמרנו שצריך לקשור את המועד עם הנוהלים.

היו"ר ש. ארבלי:

עשינו את זה בסעיף 2(ג).

י. ברק:

התעוררה שאלה אם העובדים שנתנו הסכמתם שיבטחו אותם בקופת גמל ורוצים לשנות את זה - מה הדין? - הוחלט שזה לא יהיה רוב רגיל אלא שני שלישים של העובדים.

סעיף 9:

כה"כ יודין הציעה לבדוק אם הוא עמד בתנאי הביטוח או לא?

היו"ר ש. ארבלי:

זה מיותר. אם הוא לא עמד בתנאי הביטוח אז הוא לא מבוטח. זה יוצר בעיה לבוא

י. ברק:

ולהוכיח כן עמד בביטוח או לא.

בסדר.

היו"ר ש. ארבלי:י. ברק:

כאן הוועדה רצתה להדגיש שאם העובד עבד בתקופת מחלתו בשכר או בתמורה אחרת לא יהיה זכאי לדמי מחלה עקב אותה מחלה. אם כבר שולמו רשאי המעביד או קופת הגמל, לפי הענין, לתבוע החזרתם או לנכותם מכל סכום שהם חבים לעובד.

סעיף 10:

בסדר.

היו"ר ש. ארבלי:י. ברק:

הוספנו סעיף קטן (ב) שאומר: חוק זה אינו בא לגרוע מזכויות עובדים על פי הסכמים קיבוציים, בין אם חל על העובדים חוק זה ובין אם לאו.

סעיף 12:

שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

סעיף 13:

בענין של רשאי להתקין תקנות - לא פעם קורה שלא מתקינים תקנות.

היו"ר ש. ארבלי:

אני יכול להצהיר שכל התקנות שצריך להתקין אותם לשם ביצוע החוק יותקנו עד

י. ברק:

הראשון באוקטובר 1976.

מדוע אתם מתנגדים לכתוב: יתקין תקנות?

היו"ר ש. ארבלי:

הסעיף הזה הוא מאד כללי אם יהיה צורך
להתקין תקנות לשם ביצוע החוק. צריך

י. ברק:

להבדיל בין הפעלת החוק לבין ביצוע איזה טפסים צריך - זה סעיף כללי
שכותבים בכל חוק שאם פעם צריך לעשות דבר טכני נוכל לעשות אותו.

אני מזהיר כאן - ואני אומר את זה בשם

שר העבודה - שנביא לוועדה תקנות הדרושות להפעלת החוק.

נשאר שספרדברים פתוחים ענין של הגדרה
"מחלה", נציגות עובדים וענין של השכר.

היו"ר ש. ארבלי:

הישיבה ננעלה בשעה 12.15